

Energimarknadsinspektionen
Box 155
631 03 ESKILSTUNA

2024-12-20

2024-100196-002

Bemötande begäran om komplettering för ansökan om nätkoncession för linje för en 130 kV ledning från Kattstruforsen till Näsaforsen med förgrening till Tornäs, ärendenummer 2021-100196

Energimarknadsinspektionens kompletteringsbegäran

Artskyddsutredning

1. Ni har i komplettering till Ei angivit att planerade ändringar täcks in av de tidigare fågelinventeringarna som gjorts i området. Ni behöver komma in med en artskyddsutredning för de planerade ändringarna med hänvisning till de gamla fågelinventeringarna.

I naturvärdesinventeringen listas en rad naturvårdsarter som påträffats vid naturvärdesinventeringen. Vissa av arterna är med på rödlistan och är sårbara eller nära hotade. Artskyddsutredningen ska även innehålla en beskrivning av hur ledningen kommer att påverka dessa arter och vilken konsekvens det kommer att få för respektive art.

Naturmiljö

2. Ni behöver komplettera er ansökan med information om Natura 2000 området som berörs av planerad ändring. Ni har angett att arterna som avses skyddas inte kommer påverkas. Ni behöver beskriva hur ni kommit fram till den bedömningen.
3. Ni har angett att planerad ledning berör en dels sumpskogar samt ett VMI-område. Ni behöver beskriva hur sumpskogarna samt VMI-området kommer påverkas av anläggningsarbete och stolpplacering och ange vilka effekter och konsekvenser det kan få på hydrologin i dessa områden.
4. Ni behöver beskriva vilka effekter och konsekvenser som uppstår på de naturvärdesobjekt som kommer beröras av ledningen.
5. Ni har angett i MKBn att "i övrigt gäller samma generella försiktighetsåtgärder under bygg-och driftskedet som angivits i ansökningshandlingar för den tidigare koncessionsansökan". Ni behöver komma in med information om vilka försiktighetsåtgärder ni hänvisar till inom ramen för den här ändringsansökan.

Rennäring

- Ni behöver beskriva hur de svåra passagerna som berörs kommer att påverkas, samt hur och om det fortsatt kommer att gå att passera där.
- Ni behöver förklara varför åtagandena för rennäringsen skiljer sig åt i ändringsansökan och ansökan om nätkoncession för linje med ärendenummer 2021-100596.
- Ni har uppgett att ni inför och under byggfasen ska föra dialog med samebyarna. Kommer ni att föra samma dialog med samebyarna vid underhållsarbeten?

Ansökans omfattning

- Av er ansökan framgår att ni ansöker om ändring av nätkoncession på delar av sträckningen. Ei uppfattar det som att ansökan endast omfattar de tre sträckningsjusteringarna förbi Lundsjön, Gravbränna samt passagen över Långan. Det framgår dock också av er ansökan att det finns ett ökat effektbehov för aktuell ledning. Faslinorna behöver därför dimensioneras upp till en grövre linarea, 910 mm². Det ökade effektbehovet kommer att leda till ett högre magnetfält. Ökat effektbehov och grövre linarea avser hela ledningssträckningen, d.v.s. inte bara på de tre ovannämnda delsträckorna som ni ansöker om ändring för. Ei noterar att det i ert tidigare koncessionsbeslut för aktuell ledning (ärendenr 2021-100596, anl nr 11250) finns ett allmänt villkor 1.1 förenat med beslutet, där det framgår att ni är bundna av vad ni angett i ansökan med bilagor och i övrigt åtagit er i ärendet. Av er tekniska beskrivning i det ärendet framgår att linarean är 593 mm², som ni därmed är bundna av. Mot bakgrund av det ovannämnda vill Ei att ni förtydligar vad er ansökan om ändring omfattar. Omfattar ansökan även ändrad linarea p.g.a. ökat effektbehov för hela ledningen? Eller planerar ni t.ex. att ansöka om ändring av villkor (d.v.s. en ändring av det tidigare allmänna villkoret) enligt 2 kap. 29 § ellagen gällande detta?

Jämtkraft Elnäts bemötande

Artskyddsutredning

- Se Bilaga 1.

Utifrån artskyddsutredningen avser Jämtkraft Elnät att vidta följande hänsynsåtgärder:

- Kontroll av förekomsten av revlumner och fläcknycklar på plats innan framkomst med maskiner och innan grävningsarbeten utförs.
- Exploatering undviks kring identifierade spelplatser under orrens spelperiod 1 mars-31 maj.

Naturmiljö

- Området är utpekad att ingå i Natura 2000 enligt art och habitatdirektivet, där den art som avses är utter. Inget arbete kommer att utföras i vatten. Ledningssträckan passerar Långan parallellt med befintlig bro och stolpplacering kommer att planeras för att minimera påverkan på vattendraget och strandzonen. En 10 meter bred skyddszon med befintlig lågväxande vegetation sparas i anslutning

till Långan. Utifrån dessa skyddsåtgärder görs bedömningen att ingen förlust eller försämring av aktuell livsmiljö för arten förväntas uppkomma varför arten inte bedöms påverkas.

3. Som framgår av tabell 7 sidan 37 i Miljökonsekvensbeskrivningen bedöms Sumpskog, N Lundsjön med objektid 142505 och 142506 påverkas av ändringen vid Lundsjön. Aktuella sumpskogsområden är klassade med preliminär klass 3, dvs de utgörs av ordinär sumpskog med vissa naturvärden. Påverkan på sumpskogsområdena uppstår genom rövning för ledningsgata, vilket medför en negativ påverkan på områdets naturvärde genom fragmentering. Dock bedöms dessa effekter kunna minimeras genom att planera ledningsdragningen så långt ut i objektens ytterkant som möjligt. Hydrologin bedöms kunna påverkas främst genom markarbeten med risk för körskador, dock vidtas skyddsåtgärder för att minimera risken för dessa, se bemötande under punkt 5. Effekterna på hydrologin i området bedöms som små och konsekvenserna som små. Ingen påverkan från stolpplacering uppstår i dessa objekt då stolpar inom dessa områden bedöms kunna undvikas. Ändringen över Långan bedöms påverka Sumpskog, N Gökbodvägen med objektid: 141541, 141623, 141624 (preliminär klass 3) genom rövning av ledningsgata vilket får en negativ effekt på dess naturvärden genom fragmentering. Dock planeras den aktuella ledningssträckan i så nära anslutning till befintlig väg som möjligt för att minimera dessa effekter. Sumpskogen kommer även att påverkas av stolpplacering då området inte kommer kunna undvikas i sin helhet. De berörda områden som utgör sumpskogen återfinns i samma område som det berörda VMI-området, vilket även de kommer att beröras av stolpplacering. VMI-området har bedömts ha vissa naturvärden. Vid stolpplacering kommer områden med högst markfuktighet att undvikas för att minimera eventuella effekter på hydrologin till följd av stolpar. Effekterna på hydrologin i området bedöms som små och konsekvenserna som små
4. De identifierade naturvärdesobjekten som berörs utgörs av barrskogsområden, vilka kommer att beröras av ledningsgatan, se tabell 7 sidan 39 Miljökonsekvensbeskrivning. Detta innebär att de kommer påverkas genom avverkning. Detta får effekten att livsmiljön för de arter som är knutna till granskogen försvinner och det uppstår en fragmentering av skogslandskapet som kan leda till barriäreffekter för vissa arter, vilket kan leda till konsekvenser såsom minskad biologisk mångfald. Andra arter som inte är knutna till skogsmarken kan dock istället gynnas av det öppnare landskap som ledningsgatan innebär. Detta gäller framförallt gräsmarksarter så som ormrot, fält- och ängsgentiana och olika orkidéer, samt de följearter som förknippas med dessa. Ledningssträckan passerar inom NVO1 (påtagligt naturvärde), men objektets värdekärna, som utgörs av död ved, ligger väster om Föllingevägen. Detta är på motsatt sida av vägen i förhållande till ledningssträckan varför effekten på objektet bedöms som liten. NVO2 ligger på motsatt sida om befintlig väg varför det inte längre bedöms påverkas. För NVO-objekt 3, 4 och 5 kommer en lokal förändring i livsmiljön och fragmentering av objekten att uppkomma. NVO-objekt 3 och 5 bedöms ha påtagligt naturvärde, medan NVO4 bedöms ha högt naturvärde. Konsekvenserna av detta är att vissa arter knutna till de aktuella livsmiljöerna påverkas lokalt. Effekterna på objekten bedöms som måttliga och konsekvenserna som måttliga.
5. De generella skadeförebyggande åtgärderna som angivits i den tidigare koncessionsansökan och som även kommer utföras på de sträckor som denna ansökan avser är:

Postadress	Besöksadress	Telefon	E-post	Organisationsnummer
JÄMTKRAFT ELNÄT AB		063-14 90 00 (växel)	info@jamtkraft.se	556103-3993
Box 394		Telefax	Webbplats	
831 25 Östersund	Kyrkgatan 21	063-10 64 41	http://www.jamtkraft.se	

- Överfarter över vattendrag och diken kommer att planeras väl. I första hand kommer befintligt vägnät och ledningsgator att nyttjas, men vid eventuell överfart över vattendrag kommer tillfälliga eller permanenta broar användas, alternativt kommer vattendraget vara fruset och goda isförhållanden råda så att vattendraget kan korsas.
- Stockmattor eller andra markskonare används för att undvika körskador i terrängen.
- Vid arbeten på marker med dålig bärighet t.ex våtmarker kommer detta att ske på tjälad mark för att minska risken för körskador. Alternativt kommer maskiner med lågt marktryck att nyttjas, till exempel bandgående maskiner med breda band, i syfte att göra minsta möjliga ingrepp i naturmiljön. Om körskador uppstår i mark ska marken återställas i samband med avslutat arbete.
- Anläggningsarbeten utförs så att risken för utsläpp av drivmedel och oljor minimeras. Krav på hantering och försiktighetsåtgärder regleras i entreprenadupphandlingen enligt miljökrav och entreprenörens egenkontroll.
- En 10 meter bred skyddszon med befintlig lågväxande vegetation sparas i anslutning till vattendrag och våtmarker.
- Stolpplaceringen planeras genom att anpassa spannet så att placering i våtmarker eller på artrik ängsmark undviks om det är möjligt.
- Transporter under byggnation av ledningarna så långt som möjligt att ske på befintliga tillfartsvägar och i ledningsgatan.
- Vid avverkning kommer högstubbar att skapas av grövre träd, även enstaka som finns utanför utpekade naturvärdesobjekt. Död ved (lågkor) kan komma att lämnas i kanten på ledningsgatan om markägaren ger sitt godkännande, för att gynna vedlevande insekter. Avverkade träd kan även komma att läggas in i skogen bredvid ledningsgatan om markägaren ger sitt godkännande. Detta bedöms kunna gynna naturvårdsarter såsom vedlevande svampar, insekter, mossor och lavar. Om det ligger befintliga fallna döda träd (lågkor) vid arbete med breddning så flyttas dessa lågkor in i intilliggande skogsområde. Detta bevarar eventuella rödlistade vedsvampar, lavar och mossor som växer på dessa. Är lågorna av tall kan de ligga kvar eftersom vissa skalbaggar och steklar är gynnade av död tallved som ligger på solvarma platser (*Miljökonsekvensbeskrivning 130 kV kraftledning för framtidsäkring av elnätet och anslutning av förnyelsebar energi, 2020 sidan 55*).

2024-12-20 09:00:00 96-0020

Rennäring

6. En svår passage kan vara en korsande väg, ett i terrängen avsmalnande parti eller ett vattendrag som ska korsas. I aktuellt område utgör väg 339 en svår passage. Aktuell ledningssträcka kommer att avvika från parallellgång med väg 339 inom området för den svåra passagen över väg 339. Då en ledningsgata innebär ett öppet skogsfritt stråk kan det medföra att renarna följer detta i fel riktning, något som ytterligare kan försvåra passagen i området och innebära merarbete och kostnader för renägaren. Dock följer ledningssträckan annan redan befintlig infrastruktur och

Postadress	Besöksadress	Telefon	E-post	Organisationsnummer
JÄMTKRAFT ELNÄT AB		063-14 90 00 (växel)	info@jamt kraft.se	556103-3993
Box 394		Telefax	Webbplats	
831 25 Östersund	Kyrkgatan 21	063-10 64 41	http://www.jamt kraft.se	

effekterna av en kraftledning parallellt med befintlig väg och bro bedöms som små. Effekterna på rennäringsen med avseende på den svåra passagen bedöms som små och konsekvenserna som små.

7. Jämtkraft Elnät AB har utgått från att samtliga hänsynsåtgärder i koncessionsansökan för linje med ärendenummer 2021-100596 gäller även för de delar av sträckan som aktuell ändringsansökan avser. Dessa åtgärder innefattar:

- För att minska störningen för renskötseln kommer Jämtkraft Elnät AB att föra dialog med samebyn innan arbetet med byggnation av ledningen påbörjas, så att hänsyn till samebyns renskötsel i området kan tas.
- Anläggningsarbetet, inklusive avverkning av skog, kommer ske i samråd med samebyn och arbetets tidpunkt kommer att anpassas. Detta innebär att arbetet delvis, i de områden det är möjligt ur naturvårdssynpunkt, genomförs under barmarksperioden då det inte pågår renbete i området.
- Samebyn kommer att kontaktas i fråga om utformning och stopplacering vid de svåra passager som beskrivits (*Miljökonsekvensbeskrivning 130 kV kraftledning för framtidsäkring av elnätet och anslutning av förnyelsebar energi, 2020 sidan 63*).

8. Jämtkraft Elnät AB kommer i dialogen inför byggnationen även stämna av samebyns önskemål kring dialog inför underhållsarbete. Ser samebyn ett behov av dialog inför underhållsarbete i det aktuella området ser Jämtkraft Elnät AB inget hinder för detta. Avseende reparationsåtgärder så sker det arbetet framför allt med hänsyn till behovet för att säkerställa driftsäkerheten då det finns risk för stor påverkan på samhällsnyttan om det blir strömavbrott. I dialogen inför byggnationen lyfter Jämtkraft Elnät AB frågan om det finns önskemål att Jämtkraft Elnät AB informerar samebyn i händelse av att ett reparationsbehov uppstår vintertid.

Ansökans omfattning

9. Jämtkraft Elnät AB kommer att ansöka om ändring av villkor enligt 2 kap. 29 § ellagen med avseende på ledningens linarea.

Ronny Asplund

Jämtkraft Elnät AB